

**Revisió, ordenació i documentació
dels lepidòpters tipus dipositats a la
col·lecció del Museu de Ciències
Naturals de Barcelona (MCNB)**

Ignasi de Sagarra i Castellarnau (1889-1940)

-
- Revisió i documentació dels tipus de lepidòpters del Museu.
 - Col·lecció Ignasi de Sagarra, més de **100.000 exemplars**.
 - El Sr. Sagarra, conservador del Museu de l'any **1918 al 1940**, dirigint les col·leccions de lepidòpters i de les aus
 - Va descriure un centenar d'espècies, subespècies i formes.
 - A partir del 1911 publicava en varies revistes principalment a l'ICHN.

-
- Del **1920 al 1970** el departament d'artròpodes va ser molt actiu
 - Entomòlegs famosos d'arreu d'Europa ajudaren a enriquir col·lecció del Museu i amb les seves publicacions col·laboraren en el coneixement dels lepidòpters de la Península Ibèrica.
 - Alguns dels contribuïdors més freqüents foren, **R. Agenjo, Balaguer, C. Bolívar, A. Codina, L. Domènech, J.Mª Farriols, Font Quer, E. Gros, D. Hospital, M. Llenas, S. Maluquer, V. Marten, L. Navás, S. Novellas, O. Querci, E. Romei, C. Rossoni, R. Verity, J. Vilarrúbia, A. Vilarrúbia, A. Weiss i R. Zariquie** entre d'altres.

Col·lecció general

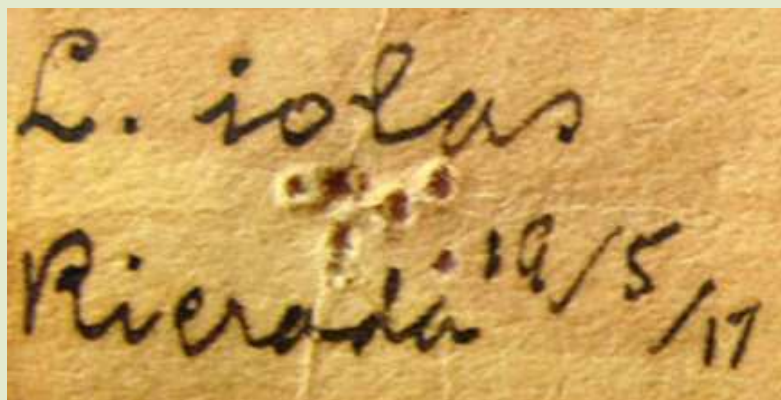
-
- En el procés de revisió, ordenació i documentació a vegades no ha estat gens fàcil localitzar els espècimens tipus, molts d'ells no estaven marcats com a tal.
 - Exemplars amb etiqueta vermella o be amb anotacions posteriors que fetes les comprovacions oportunes no eren tipus.
 - S'ha fet necessari revisar totes les publicacions del Sr. Sagarra i d'altres autors de l'època, com també de més moderns amb una certa vinculació al Museu per possibles donacions de tipus i localització i correcta identificació.
 - S'ha consultat a **65 autors** i un total de **278 publicacions**.

-
- Aquest procés ha necessitat molt de temps, requerint determinació i perseverança, fent-se imprescindible la valuosa ajuda de bibliotecàries en la recerca bibliogràfica, en especial publicacions antigues, i tot dins un context de recursos limitats.
 - És conegut que durant anys la documentació i control d'aquelles col·leccions no van ser una prioritat.

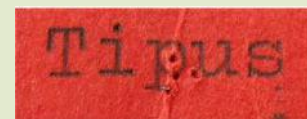
- Discrepàncies entre la publicació dels tipus i les etiquetes dificultava la seva validesa
- Descripció original de Sagarra (1931)

«*Jolana iolas* Ochs. raça *farriolsi*, nova raça.

Tipus: Un ♂ de la Rierada (Vallvidrera), 19-V-1917; O. C. Rosset leg.; i un ♀ de Vallvidrera, 18-V-1922; Sagarra leg. [En la col. del Museu de Catalunya, Barcelona].»

L. iolas
Rierada 19/5/17

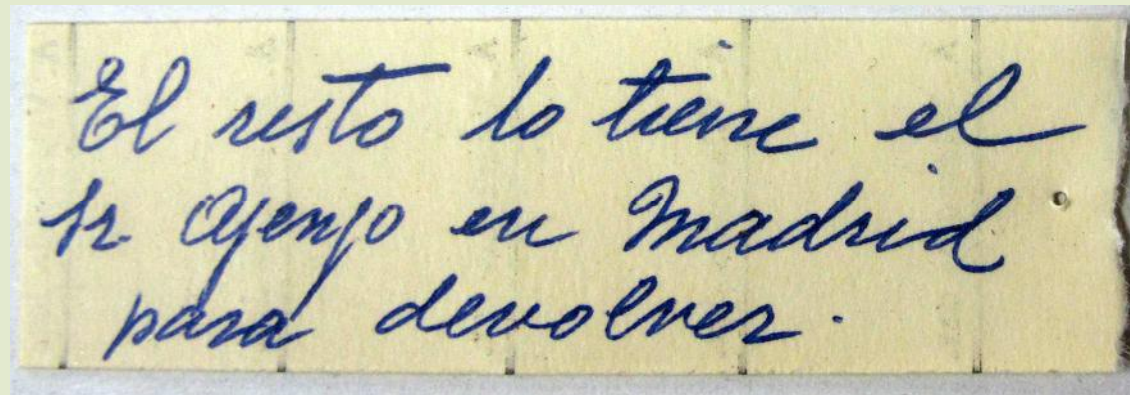

Tipus

CATALONIA
Vallvidrera
16-V-22
SAGARRA 1931
N. 1182

- Canvis interns, donacions irregulars, préstecs antics i retornats i ubicacions incorrectes no han fet possible trobar taxons que consten com a dipositats al Museu.
- D'estar localitzats faria que el nombre de registres fos molt alt.

El resto lo tiene el
Sr. Ayenjo en Madrid
para devolver.

-
- Consultes fetes de registres d'altres museus per conèixer possibles préstecs, cessions o donacions del material tipus després per el Sr. Sagarra.
 - En el llistat d'algun museu consta que tenen dipositat i registrat el tipus d'un taxo, quan en la publicació original diu que es dipositat al MCNB.
 - Es bo saber que uns dels principals proveïdors de lepidòpters Sr. Sagarra era la família Querci-Romei i en tota probabilitat es quedaven part del material tipus que a les hores cedien a altres museus o col·legues.

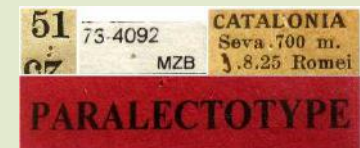
Number	Species Name	Author	Location	Family
25774	<i>Hesperia proto aragonensis</i>	Sagar.	para	Hesperidae
25775	" " <i>cirsii matorrelli</i>	Sagar.	para	"
25776	<i>Lousela alcephaon insignis</i>	"	"	Lycanidae
25777	" " <i>fraxinifera</i>	"	"	"
25778	<i>Raywardia telicamus tetrica</i>	Sag.	"	"
25779	<i>Lampides boeticus infucata</i>	Sag. (fusa Sag.)	"	"
25780	<i>Strymon spini bogilli</i>	Sagar.	"	"
25781	" <i>esculi neglecta</i>	"	"	"
25782	" " <i>camboi</i>	"	"	"
25783	<i>Agriades thersites fernandferdinandi</i>	Sagar	"	"
25784	<i>Pyronia ida catalana</i>	Sag.	"	Satyridae
25785	" <i>pasiphae parilloi</i>	"	"	"
25786	<i>Limonius rufihumeralis</i>	Lenc.	a para	Elzterida
25787	<i>Fanus hatchi</i>	Lenc.	1	"
25788	<i>Brenthis hecate rubecula</i>	Sag.	para	Nymphalidae
25789	<i>Argynnis ins erilda</i>	Sag.	"	"
25790	" <i>aglaia montesignum</i>	Sag.	"	"
25791	" " <i>attenuata</i>	Sag.	"	"
25792	" " <i>mirabilis</i>	Sag.	"	"
25793	" <i>adippe virescens</i>	Sag.	"	"
25794	<i>Aegyrionome paphia zariguiegi</i>	Sag.	"	"
25795	<i>Melanargia russiae aragonensis</i>	Sag.	"	Satyridae
25796	" <i>lachesis catalana</i>	"	"	"
25797	<i>Coenonympha amyntas pearsoni</i>	Romei	"	"
25798	" <i>doux fonti</i>	Sag.	"	"
25799	<i>Hesperia americana</i>	Romei ^{Romei}	para	Hesperidae
25800	<i>Melitaea phoebe bethune-bakeri</i>	Sag.	para	Nymphalidae
25801	" <i>trivia ignasiti</i>	Sag.	"	"
25802	<i>Hylephes fraterna</i>	Alts.	hola	Limenephilidae
25803	<i>Inusia bicolor</i>	Bruner	para	Acridae

Registre personal del Sr. Wiiks

➤ Com a resultat d'aquesta revisió a conduit a la ordenació i documentació de **1.133** exemplars **tipus**, amb un total de 110 tònexons, i fer les publicacions següents:

- Macià, R., Muñoz-Batet, J., Caballero-López, B. & Masó, G., 2015.- Designació de lectotipus de *Melitaea ignasiti* Sagarra, 1926 (Lepidoptera: Nymphalidae: Nymphalinae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 79: 141-145. 2015
- Macià, R., Caballero-López, B. & Masó, G., 2016.- Designació de lectotipus de Lepidoptera (Lycaenidae: Polyommatainae), de la col·lecció d'Ignasi de Sagarra dipositada al Museu de Ciències Naturals de Barcelona. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 80: 11-15. 2016.
- Macià, R., Caballero-López, B. & Masó, G., 2016.- The collection of Lepidoptera type specimens deposited in the Museum of Natural Sciences of Barcelona (MCNB), Spain. *Arxius de Miscel·lània Zoològica*. Pendent de presentació.

- Macià, R., Muñoz-Batet, J., Caballero-López, B. & Masó, G., 2015.- Designació del lectotip de *Melitaea ignasiti* Sagarra, 1926 (Lepidoptera: Nymphalidae, Nymphalinae). *Butlletí de l'Institut Català d'Història Natural*, 79: 141-143. 2015

Melitaea ignasiti Sagarra, 1926

► Macià, R., Caballero-López, B. & Masó, G., 2016.- Designació de lectotipus de Lepidoptera (Lycaenidae: Polyommatainae), de la col·lecció d'Ignasi de Sagarra dipositada al Museu de Ciències Naturals de Barcelona. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 80: 11-15. 2016

CATALUNYA
Valldora
73-3106
M26
LECTOTYPE
Iolana debilitata farriolsi (Sagarra, 1931)
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó
designated, 2016

Iolana debilitata farriolsi (Sagarra, 1931)

CATALUNYA
Valldora
73-3106
M26
PARALECTOTYPE
Iolana debilitata farriolsi (Sagarra, 1931)
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó,
2016

CATALUNYA
Valldora
73-8100
M26
LECTOTYPE
Polyommatus (Agrodiaetus) fulgens fulgens
(Sagarra, 1925)
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó
designated, 2016

Polyommatus (Agrodiaetus) fulgens fulgens (Sagarra, 1925)

CATALUNYA
Valldora
73-3110
M26
PARALECTOTYPE
Polyommatus (Agrodiaetus) fulgens fulgens
(Sagarra, 1925)
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó,
2016

ASTURIAS
Pajares m. 1300
70 73-4847
M26
Agriades coridonius
forma asturiensis Sag.
n. Pajares m. (1924)

LECTOTYPE
Polyommatus (Lysandra) coridon asturiensis
(Sagarra, 1924)
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó
designated, 2016

Polyommatus (Lysandra) coridon asturiensis (Sagarra, 1924)

ASTURIAS
Pajares m. 1300
6.VIII. 24 Romei
P. coridonius
forma asturiensis
(Sagarra, 1924)

PARALECTOTYPE
Polyommatus (Lysandra) coridon asturiensis
(Sagarra, 1924)
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó,
2016

Valle de Ordas
(Asturias)
73-3990
M26
LECTOTYPE
Aricia morronensis ordesae Sagarra, 1931
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó
designated, 2016

Aricia morronensis ordesae Sagarra, 1931

Valle de Ordas
(Asturias)
73-3129
M26
PARALECTOTYPE
Aricia morronensis ordesae Sagarra, 1931
R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó,
2016

Macià, R. Caballero-López, B. & Masó, G., 2016.- The collection of Lepidoptera type specimens deposited in the Museum of Natural Sciences of Barcelona (MCNB), Spain. *Arxius Miscel·lània Zoològica*. Pendent de presentació.

Iolana debilitata farriolsi (Sagarra, 1931)